

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية (احياء موات)

شناخت زمين موات

درس ۳

استاد وافی

شروط احياء زمين موات :

احياء مواتی موجب ملکیت برای محیی می شود که جامع شرایط ششگانه باشد.

شرط اول: یدی بر آن نباشد، پس با وجود ید محترم بر آن، احیاء اش جایز نیست.

شرط دوم: آن ارض سابقا مالکی (اعم از مسلم یا مسالم = کافر ذمی) نداشته باشد.

شرط سوم: آن زمین، حریم زمین آبادی نباشد.

شرط چهارم: محل عبادت، مانند : عرفه، مشعر و منی نباشد.

شرط پنجم: از اراضی اقطاعی نباشد (زمینی که پیامبر یا امام به کسی تحویل می دهد).

شرط ششم: زمین محجر نباشد (یعنی تحجیر نشده باشد).

عدم ملکیت با وجود ید

محیی، زمانی می تواند مالک ارض میتة شود که ید محترمی بر آن وجود نداشته باشد. پس با وجود

ید، احیاء آن جایز نیست، زیرا ید اماره ایست که ظاهرا دلالت بر ملکیت صاحب ید می کند تا زمانی

که خلافش ثابت شود و تقیید ید به قید «محترم» بخاطر اخراج ید غیر محترمه ، یعنی: کافر حربی می

باشد.

عدم تملک با موت زمین

از جمله شروط احیاء موات، این است که آن زمین قبل از میتة شدن مالکی نداشته باشد، زیرا صرف

میتة شدن ارض، دلیل بر اخراج آن از ملک مالک نمی شود. پس کسی که در این صورت، آن زمین را

احیاء کند، مالک نمی شود بدلیل جریان استصحاب.

مرکز مجربان امام صادق علیه السلام

عدم احیاء حریم عامر

حریم عامر = حریم زمین آباد، را نمی توان با احیاء ، مورد تملک قرار داد. زیرا مالک آن زمین آباد و

عامر، نسبت به حریم زمینش استحقاق دارد. پس محیی با آباد کردن حریم ملک عامر ، مالک آن زمین نمی شود.

عدم تملک محل عبادت

محل عبادت را نمی توان با احیاء، مالک شد. زیرا آن مکان متعلق به تمام مسلمین است، لذا کسی

حق ندارد بخشی از آن را با احیاء تملک کند، چرا که این کار فتح بابی می شود برای دیگران.

عدم تملک ارض مقطع

پیامبر یا امام بنا به مصالحی زمینی را در اختیار دیگران قرار می دادند ، و آنان حق اولویت در تصرف

پیدا می کردند، بر همین اساس نمی توان ارض مقطع را با احیاء تملک کرد، زیرا این اقطاع بسان تحجیر می ماند که دیگران نمی توانند در زمین محجر تصرف کنند.